

Πανηγύρια και φραγγέλιο

Ἰησούς, όταν για πρώτη φορά πήγε στα Ἱεροσόλυμα, στό χωρο τοῦ **Ναοῦ** βροῖκε ἀπαράδεκτη καί **ἀσεβή κατάσταση**. Γύρω ἀπό τόν κυρίως ναό ὑπῆρχαν αὐλές, ἡ αὐλή τῶν ἀνδρῶν, ἡ αὐλή τῶν γυναικῶν καί ἡ ἐξώτερη αὐλή τῶν ἐθνικῶν. Στήν αὐλή τῶν ἐθνικῶν μέ τή σιωπηλή συγκατάθεσι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ναοῦ εἶχε ἐγκατασταθῆ ἀγορά ζῶων, πού προσωρίζονταν γιά θυσίες ἢ προσφορές καθαρισμοῦ. Ἐπίσης εἶχαν ἐγκατασταθῆ ἀργυραμοιβεῖα, ὅπου οἱ ἀργυραμοιβοί ἢ κερματιστές ἢ κολλυβιστές ἢ τραπεζῖτες ἢ κοινῶς «σαράφηδες» ἄλλαζαν τά νομίσματα.

• Ὁ χωρος τοῦ Ναοῦ **βεβηλωνόταν** καί ἡ προσευχή διαταρασσόταν. Οἱ πωλητές τῶν ζῶων καί οἱ ἀργυραμοιβοί ἔπρεπε νά βρίσκωνται σέ μακρινή ἀπόστασι ἀπό τό χωρο τοῦ ναοῦ. Ἀλλά τό **ἐμπόριο** καί τό **χοῖμα** εἶναι ἀδίστακτα. Δέν θά ἔπρεπε νά ἔχουν σχέσι μέ τή ἱερότητα τῶν ἐκκλησιαστικῶν συνάξεων. Πρόκειται γιά ἐμπαιγμό τῶν ἱερῶν καί τῶν ὁσίων. Γιά ἀσέβεια στά ἱερά καί ὄσια.

• Καί τό νά συμβαίνουν **ἐμποροπανηγύρια** στόν ἰουδαϊκό Ναό, κάπως τό καταλαβαίνει κανεῖς. Τό νά συμβαίνουν ὅμως τέτοιες ἀσεβεῖς παραστάσεις σέ ἐορτές **Ἵορθοδόξων Ναῶν**, εἶναι πέρα γιά πέρα ἐνοχλητικό καί ἀσεβές.

Ἡ ἐορτασμός ἐνός Ναοῦ εἶναι εὐκαιρία πνευματικοῦ ἀναβαθμισμοῦ. Συνάγονται περισσότεροι πιστοί, τελεῖται κατανυκτική θεία Λειτουργία, μεταδίδεται ζωντανό κήρυγμα, τιμᾶται κάποιο θεοφανικό ἢ θεομητορικό γεγονός, ὠφελοῦνται ψυχές. Κατ' ἐξοχήν στήν ἐορτή ἐνός Ναοῦ ἐπιβάλλονται ἡσυχία, τάξις, σύντομα ψαλίσματα, κατανοητός λόγος. Ἡ **πανηγύρις** δέν εἶναι, ὅπως ἔχει λεχθῆ, ἡμέρα τοῦ Σατανᾶ, πού καγχάζει πάνω στά κεραμίδια τοῦ ναοῦ, γιατί κατάφερε καί μετέτρεψε τή λατρεία τοῦ Θεοῦ σέ **ἐπίδειξι, θόρυβο καί ἐμπόριο**. Εἶναι ἡμέρα Κυρίου. Ἡ γῆ καί ὁ οὐρανός συνορτάζουν.

• Γιά τίς ἐκτροπές στή λατρεία τοῦ Θεοῦ, γιά τή βεβήλωσι τοῦ χώρου τῆς λατρείας, γιά τήν ὑποκρισία καί ἐκμετάλλευσι, γιά τήν τυπολατρεία καί τήν ἐπιδειξιομανία εἶναι αὐστηρός ἐλεγκτής ὁ προφήτης Ἡσαΐας: *«Θυμίαμα βδέλυγμά μοι ἐστι. Τάς νομιμίας ὑμῶν καί τάς ἐορτάς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχῆ μου. Ὅταν ἐκτείνητε τάς χεῖρας ὑμῶν πρός με, ἀποστρέψω τούς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν. Αἱ γάρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. Λούσασθε καί καθαροί γίνεσθε...»* (Ἡσ. α' 13-16).

• Ἡ ἀσεβής κατάστασις στό ναό τῶν Ἱεροσολύμων τείνει νά ἐπικρατήσῃ καί στούς περισσότερους χριστιανικούς ναούς. Καί ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά ὑπάρχει βεβήλωσις τοῦ ἱεροῦ χώρου.

• Ἐσωτερικά, μέ τούς κοσμικούς ὑπερβολικούς στολισμούς, μέχρι τά προκλητικά πολυαρχιερατικά συλλείτουργα, ἀλλά καί τίς μουσικές κορῶνες.

• Ἐξωτερικά, οἱ λειτουργοί καί οἱ λοιποὶ παράγοντες τῶν ναῶν ἐπιτρέπουν παντός εἶδους πρόχειρα **μικρομάγαζα**, πέριξ τοῦ Ναοῦ, πού πουλᾶνε ἀπό μικροπαιχνίδια μέχρι αἰσχρά βιβλία καί περιοδικά. Ὁ θόρυβος δέ πού γίνεται στίς λεγόμενες πανηγύρεις τῶν ναῶν καλύπτουν τήν κατάνυξι, τήν προσευχή καί τήν ὄλη λειτουργία. Ἡ ἡμέρα ἐορτῆς, τό «πανηγύρι», ὅπως λαϊκά λέγεται, ἐξοργίζει τόν Κύριο, ὅπως συνέβη καί τότε στά Ἱεροσόλυμα.

• Ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὠργίστηκε καί ἀγανάκτησε μέ τήν ἀλλοτρίωσι τοῦ ἱεροῦ χώρου. Πῆρε σχοινιά καί μ' αὐτά ἔκανε **φραγγέλιο**, μασίγιο. Τό ὕψωσε καί πέταξε ἔξω ἀπό τόν περίβολο τοῦ Ναοῦ ὄλους τούς πωλητές καί τούς τραπεζῖτες, καθώς καί τά πρόβατα καί τά βόδια. Ἐπίσης ἀναποδογύρισε τά τραπέζια τῶν κολλυβιστῶν καί σκόρπισε τά κέρματα κάτω. *«Καί ποιήσας φραγγέλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καί τούς βόας, καί τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τό κέρμα καί τάς τραπέζας ἀνέστρεψε, καί τοῖς τάς περιστεράς πωλοῦσιν εἶπεν Ὑρατε ταῦτα ἐντεῦθεν. Μή ποιεῖτε τόν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου»* (Ἰωάν. β' 15-16).

• Στούς βεβηλοῦντας τόν ἱερό χωρο διέταξε λέγοντας: *«Πάρτε ὅλα ἀπό δῶ. Μὴν κάνετε τόν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου. Μὴ μεταβάλλετε τόν ἱερό ναό σέ ἐμπορικό κατάστημα»*.

Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Ἀνελθὼν εἰς τά Ἱεροσόλυμα τί ποιεῖ; Πρῶγμα πολλῆς ἀυθεντίας γέμον. Τούς γάρ κατήλους ἐκείνους, τούς τραπεζῖτας, τούς τάς περιστεράς πωλοῦντας καί βόας καί πρόβατα, καί διὰ τοῦτο ἐκεῖ διατρίβοντας, ἐξέβαλε»* (Ε.Π.Ε. 13,74). Μετάφρασις: Ἀφοῦ ἀνέβηκε στό Ἱεροσόλυμα, τί κάνει; Κάνει κάτι γεμᾶτο θεϊκῆ ἐξουσίας. Ἐδιώξε δηλαδή ἀπό τό ναό τούς ἐμπόρους, τούς τραπεζῖτες καί ὄσους πουλοῦσαν περισσότερα, βόδια καί πρόβατα καί ἔμειναν γι' αὐτό τό λόγο ἐκεῖ.

• Ἐπεμβαίνει ὁ Χριστός. Πῶς; Ὡς *«ἐξουσίαν ἔχων»* (Ματθ. ζ' 29). Ὁ ναός εἶναι τό **σπίτι τοῦ Πατέρα Του**, ἄρα καί δικό Του. Δέν ἀποστρέφεται μόνο τά ὄσα συμβαίνουν στόν ἅγιο χωρο, ἀλλά καί ἐνεργεῖ δυναμικά. Δέν ὀρμᾶ γιά νά κάνῃ κακό σέ ἀνθρώπους, στούς ἐμπόρους, στούς βεβήλους, ἀλλά γιά νά φανερώσῃ τό θέλημά Του, πού εἶναι ὁ ἁγιασμός τοῦ τόπου τῆς λατρείας καί ἡ ἀπομάκρυνσις οἰασδήποτε ἀπρέπειας. Πῆρε βέβαια τό φραγγέλιο, ἀναποδογύρισε τραπέζια, φώναξε, διεκδίκησε τά «δικαιώματα» τοῦ Θεοῦ, ἀλλά δέν κτύπησε ἄνθρωπο.

● Όσο γλυκός κι ἂν εἶναι ὁ Ἰησοῦς, δέν ἀνέχεται νά... εὐλογοῦνται στό ναό ἀπάτες, κλοπές καί κάθε εἶδος βεβηλώσεως. Λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Ποτέ μέν οὖν σπήλαιον ληστῶν τόν ναόν ὑπ' αὐτῶν ἔλεγε γενέσθαι..., ποτέ δέ οἶκον ἐμπορίου, τάς ἀναισχύντους αὐτῶν καπηλείας ἐνδεικνύμενος» (Ε. Π.Ε. 13,76). Μετάφρασις: Ἄλλοτε ἔλεγε ὅτι ὁ ναός εἶχε μεταβληθῆ ἀπό τούς ἐμπόρους σέ σπήλαιο ληστῶν,... ἄλλοτε δέ καλοῦσε τό ναό οἶκο ἐμπορίου, γιά νά δείξῃ τό ἀναισχυντο ἐμπόριό τους.

● Στή θεία Λειτουργία δεόμεθα καί γιά τήν «εὐπρέπεια τοῦ οἴκου» τοῦ Θεοῦ. Καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος τινίζει νά γίνονται ὅλα στή λατρεία «εὐσχημόνως καί κατά τάξιν» (Α΄ Κορ. ιδ΄ 40). Καί εἰδικά στή θ. Λειτουργία παρακαλοῦμε «ὑπέρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καί τῶν μετά πίστεως, εὐλαβείας καί φόβου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ».

● Μήπως ἦρθε ἡ ὥρα νά καταρογηθοῦν οἱ πανηγύρεις καί ἡ διαφημίσεις γιά «βυζαντινές μεγαλοπρέπειες»; Ἡ ἐορτή ἐνός Ναοῦ εἶναι εὐκαιρία πνευματικῆς οἰκοδομῆς περισσότερων ψυχῶν ἀπό ὅσες εἶναι τίς λοιπές ἡμέρες. Ἡ ἡρεμία, ἡ κατάνυξις, ἡ προσήλωσις στά ψαλλόμενα καί λεγόμενα, ἡ συνειδητή μετοχή στή θεία Εὐχαριστία, ἡ ἀκρόασις ἀφυπνιστικοῦ κηρύγματος, θά συμβάλλουν στήν ἐν πνεύματι λατρεία καί στήν οἰκοδομή τῶν πιστῶν.